

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทพนักงานส่วนตำบลกับพัฒนาการทางการเมืองท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระแก้ว ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าพนักงานส่วนตำบลเป็นจักรกลสำคัญที่ปฏิบัติงานในท้องถิ่น สามารถส่งเสริมให้ประชาชนตื่นตัว มีความสนใจ และกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างจริงจัง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จำนวน 8 กลุ่ม คือ

1. ข้าราชการระดับอำเภอ จำนวน 3 คน
 - 1.1 นายพิษณุวัตร วรรณชนะกุล นายอำเภอวังน้ำเย็น
 - 1.2 นายธีรพล ศิรินาวัฒน์ นายอำเภอคลองหาด
 - 1.3 นายเชษฐา โชไชย นายอำเภอเมืองสระแก้ว
2. ผู้บริหารระดับตำบล จำนวน 5 คน
 - 2.1 นายวิชัย งามสุคนธ์รัตนา นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเขาฉกรรจ์
 - 2.2 นายกิตติ ปักศรีก นายกองค้การบริหารส่วนตำบลพระเพลิง
 - 2.3 นายเดชาธร ดอกไม้ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเบญจขร
 - 2.4 นายพรหม เชื้อรอด นายกองค้การบริหารส่วนตำบลวังใหม่
 - 2.5 นายวีระ ฮวดแสง นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหนองหว้า
3. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2 คน
 - 2.1 นายจรัญญ ขำสุขเลิศ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามลือ
 - 2.2 นายบรรเจิด นวมงาม ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแก้ง

4. พนักงานส่วนตำบล จำนวน 5 คน

- 3.2 นายสมบัติ ภูสง่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน
- 3.2 นางนิออน วัฒนากลาง หัวหน้าส่วนการคลัง อบต. บ้านใหม่หนองไทร
- 3.3 นางสาวขวัญฤทัย เขื่อนจันทิก บุคลากร อบต. คลองหินปูน
- 3.4 นายพงษ์บุญ อยู่ถ่มสังข์ นักวิชาการศึกษา อบต. พุ่มมหาเจริญ
- 3.5 นายสัมพันธ์ พรหมที เจ้าพนักงานพัสดุ อบต. ตาหลังโน

5. กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) จำนวน 2 คน

- 5.1 พ.ต.ท. สมชาย มิ่งมีสุข เครือข่าย NGOs จังหวัดสระแก้ว
- 5.2 นายสายชล โภธิโต เครือข่าย NGOs จังหวัดสระแก้ว

6 . กลุ่มสื่อมวลชนท้องถิ่น จำนวน 2 คน

- 6.1 นายประสิทธิ์ แสงรุ่งเรือง ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ชายแดน (จังหวัดสระแก้ว)
- 6.2 นางสาวอรอุมา อร่ามศรี ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, ช่อง 7, INN

7 . กลุ่มบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 2 คน

- 7.1 นายเพียร เหมภิมล ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบอรัญประเทศ
- 7.2 นายสมบัติ เสาวบุตร รองผู้อำนวยการโรงเรียนวังหลังวิทยาคม

8 . ประชาชนชาวบ้าน จำนวน 2 คน

- 8.1 นายอนุศิษฐ์ ชำรงรัตนศิลป์ ศูนย์การเรียนรู้เกษตรธรรมชาติวังสมบูรณ์
- 8.2 นายสมิธ เย็นสบาย ศูนย์กสิกรรมธรรมชาติบ้านดิน

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างข้างต้น ผู้ศึกษาพิจารณาคัดเลือกเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยจะสัมภาษณ์พนักงานส่วนตำบลและคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อค้นหาค้นหาบทบาทที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น นอกจากนี้จะดำเนินการสัมภาษณ์ นายอำเภอผู้ซึ่งมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลผู้มีหน้าที่ตรวจสอบควบคุมการทำงานของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล รวมไปถึงตัวแทนกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ตัวแทนกลุ่มสื่อมวลชนท้องถิ่น ตัวแทนกลุ่มบุคลากรทางการศึกษา และประชาชนชาวบ้าน ซึ่งเป็นผู้มีองค์ความรู้ของท้องถิ่น เพื่อตรวจสอบว่า พนักงานส่วนตำบลได้แสดงบทบาทในส่วนที่เกี่ยวกับพัฒนาการเมืองท้องถิ่นหรือไม่ เพียงใด

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) จะใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) สอบถามประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดสระแก้ว ทั้งหมด 51 แห่ง จำนวน 299,240 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การคำนวณหาขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิจัยตามหลักการคำนวณของ Yamane's ดังสูตรต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มที่ยอมรับได้

(Sampling Error) ในที่นี้กำหนดให้ไม่เกิน .05

คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane's ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} N &= 299240 \\ &= \frac{299240}{1 + 299240(.05)^2} \\ &= 399.466 \end{aligned}$$

ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จึงเท่ากับ 399 คน

ขั้นที่ 2 ทำการสุ่มตัวอย่างในแต่ละ อบต. โดยใช้วิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างของแต่ละ อบต. ตามแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 399 คน โดยกำหนดสัดส่วนตามสูตร ดังนี้

$$F_i = \frac{n \times N_i}{N}$$

โดย

F_i = จำนวนตัวอย่างใน อบต. ที่ i ในเขตจังหวัดสระแก้ว

n = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 399 ราย

N_i = จำนวนประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งใน อบต. ที่ i ในเขตจังหวัดสระแก้ว

N = จำนวนประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดสระแก้ว

ซึ่งสามารถแสดงขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ในการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชาชนที่เป็นกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ / องค์การบริหารส่วนตำบล	กลุ่มประชากร	ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	กลุ่มตัวอย่าง	ตัวอย่างที่เก็บได้จริง
อำเภอเมืองสระแก้ว				
อบต. สระแก้ว	4,353	3,168	4	4
อบต. บ้านแก้ง	13,115	9,689	13	13
อบต. ศาลาลำดวน	10,278	7,517	10	10
อบต. โศกปี่พ้อง	12,496	9,203	12	12
อบต. ท่าแขก	12,345	9,007	12	12
อบต. ท่าเกษม	7,812	5,799	8	8
อบต. สระขวัญ	16,456	10,666	14	14
อบต. หนองบอน	7,100	5,229	7	7
รวม	83,955	60,278	80	80
อำเภอวัฒนานคร				
อบต. วัฒนานคร	8,032	5,486	7	7
อบต. ท่าเกวียน	10,224	7,497	10	10
อบต. ผักชะ	5,401	4,077	5	5
อบต. โนนหมากแข้ง	5,289	3,980	5	5
อบต. หนองน้ำใส	6,584	4,856	6	6
อบต. ช่อกลุ่ม	5,787	4,191	6	6
อบต. หนองแวง	3,831	2,793	4	4
อบต. แชร้ออ	10,760	7,963	11	11
อบต. หนองหมากฝ้าย	5,934	4,257	6	6
อบต. หนองตะเคียนบอน	6,477	4,893	6	6
อบต. ห้วยโจด	6,066	4,346	6	6
รวม	74,385	54,339	72	72

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

อำเภอ / องค์การบริหารส่วนตำบล	กลุ่ม ประชากร	ผู้มีสิทธิ เลือกตั้ง	กลุ่ม ตัวอย่าง	ตัวอย่างที่ เก็บได้จริง
อำเภออรัญประเทศ				
อบต. เมืองไผ่	4,213	2,981	4	4
อบต. หันทราย	5,538	4,059	5	5
อบต. คลองน้ำใส	5,343	3,881	5	5
อบต. ท่าข้าม	4,724	3,363	5	5
อบต. ทับพริก	3,479	2,476	3	3
อบต. บ้านใหม่หนองไทร	9,590	7,125	10	10
อบต. ผ่านศึก	6,558	4,714	6	6
อบต. หนองสังข์	6,718	4,814	6	6
อบต. คลองทับจันทร์	4,699	3,320	5	5
รวม	50,862	36,733	49	49
อำเภอตาพระยา				
อบต. ตาพระยา	12,871	8,718	12	12
อบต. ทัพเสด็จ	8,019	5,470	7	7
อบต. ทัพราช	14,279	10,095	13	13
อบต. ทัพไทย	7,988	5,472	7	7
อบต. โคกลาน	7,067	4,983	7	7
รวม	50,224	34,738	46	46
อำเภอวังน้ำเย็น				
อบต. วังน้ำเย็น	13,226	7,822	10	10
อบต. คลองหินปูน	11,923	8,596	12	12
อบต. ตาหลังใน	9,102	6,686	9	9
อบต. ทุ่งมหาเจริญ	17,706	12,691	17	17
รวม	51,957	35,795	48	48

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

อำเภอ / องค์การบริหารส่วนตำบล	กลุ่ม ประชากร	ผู้มีสิทธิ เลือกตั้ง	กลุ่ม ตัวอย่าง	ตัวอย่างที่ เก็บได้จริง
อำเภอคลองหาด				
อบต. ไทยอุดม	4,365	3,197	4	4
อบต. ชัยมะกรูด	5,159	3,631	5	5
อบต. ไทรเดี้ยว	3,847	2,722	4	4
อบต. คลองไก่อีเรือน	5,882	4,152	5	5
อบต. เบญจขจร	4,193	2,985	4	4
อบต. ไทรทอง	3,229	2,277	3	3
รวม	26,675	18,964	25	25
อำเภอวังสมบูรณ์				
อบต. วังใหม่	11,882	8,806	12	12
รวม	11,882	8,806	12	12
อำเภอเขาฉกรรจ์				
อบต. เขาฉกรรจ์	4,551	2,860	4	4
อบต. เขาสามสิบ	7,880	5,771	8	8
อบต. พระเพลิง	16,387	12,039	16	16
อบต. หนองหว้า	21,156	15,052	20	20
รวม	49,974	35,722	48	48
อำเภอโคกสูง				
อบต. หนองม่วง	9,581	6,951	10	10
อบต. หนองแวง	6,362	4,664	6	6
อบต. โนนหมากมุ่น	3,047	2,250	3	3
รวม	18,990	13,865	19	19
รวมทั้ง 9 อำเภอ	418,904	299,240	399	399

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาในครั้งนี้ คือ การสัมภาษณ์ (Interview) และแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของพนักงานส่วนตำบลที่เกี่ยวกับการพัฒนาทางการเมืองจากกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา

2.1 การสัมภาษณ์ จะใช้การสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) 9 ข้อ

2.2 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม จะใช้ แบบสอบถามแบบปลายปิด (Close ended questionnaire) ประกอบด้วย คำถามทั่วไปเกี่ยวกับตัวผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ คำถาม ลักษณะของคำถามเป็นคำถามให้ผู้ตอบเลือกตอบข้อที่เป็นจริง

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพนักงานส่วนตำบลในการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น จะใช้แบบสอบถามโดยมาตรวัดลิเคิร์ต (Likert Type Scale) จำนวน 22 ข้อคำถาม

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพัฒนาการเมืองท้องถิ่น จะใช้แบบสอบถามโดยมาตรวัดลิเคิร์ต (Likert Type Scale) จำนวน 21 ข้อคำถาม

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended questionnaires) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นในประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะ

2.3 การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล มีกระบวนการดังนี้

2.3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) และแบบสอบถาม โดยศึกษาจากเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง นำแนวคิดต่างๆ จากการตรวจสอบเอกสารมาออกแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษาและให้ถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย

2.3.2 นำแนวคิดที่ได้จากการตรวจสอบเอกสาร มาออกแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.3.3 นำเสนอแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อวิจารณ์และแก้ไข ให้ได้เครื่องมือวิจัยที่มีความเที่ยง (Reliability) ความตรง (Validity) และมีความเป็นปรนัย (Objectivity)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) จะใช้การสัมภาษณ์บุคคลที่ทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างด้วยบันทึกเทปเสียงการสัมภาษณ์ พร้อมการจดบันทึกคำสัมภาษณ์ในประเด็นสำคัญ ทั้งนี้

เพื่อให้ข้อมูลที่จัดเก็บได้มีความสมบูรณ์ แม่นยำและน่าเชื่อถือมากที่สุด ในส่วนของแบบสอบถาม จะดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองตามพื้นที่ต่างๆ

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) ใช้วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูลโดยการวิจัยทางเอกสารจากข้อมูลต่างๆ ที่เป็นผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ วารสาร หนังสือพิมพ์ บทความและเอกสารทางวิชาการ รวมทั้งข้อมูลจากวิทยุ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต

หลังจากได้คำตอบแล้ว ผู้วิจัยจะตรวจสอบคำตอบที่ได้อีกครั้งว่า เป็นคำตอบที่เกิดขึ้น จากความรู้สึกจริงและเป็นความจริงที่เกิดขึ้น โดยบันทึกคำพูดข้อคิดเห็นและข้อสรุปรวบรวมไว้ กรณีที่มีความคิดเห็นแตกต่างจะทำการสัมภาษณ์ซ้ำเพื่อสอบถามให้ชัดเจนอีกครั้ง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ผนวกกับข้อมูลที่ได้จากการวิจัยทางเอกสาร ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เพื่อค้นหาบทบาทของพนักงานส่วนตำบลที่ สนับสนุนและบทบาทที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการทางการเมืองท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระแก้ว พร้อมทั้งศึกษาสาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมทางการเมืองของพนักงานส่วนตำบล

4.2 ข้อมูลเชิงปริมาณ

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว นำแบบสอบถามที่เก็บมาได้ตรวจสอบความถูกต้อง และความครบถ้วนของข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. ค่าสถิติร้อยละ (percentage) และฐานนิยม (Mode) ใช้สำหรับอธิบายคุณสมบัติ ประชากรของกลุ่มตัวอย่าง
2. ค่าสถิติร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ใช้อธิบายบทบาทพนักงานส่วนตำบลในเขตจังหวัดสระแก้ว